ORĘDOWNIK
POWIATU BYDGOSKIEGO

Orędownik powiatu bydgoskiego wychodzi raz tygodniowo i to w środę. — Przedpłata miesięczna tak w miejscu jak i na poczcie zł 1,25.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 15 gr za miejsce 1-łam. milimetr. szer. 36mm. — Administracja Bydgoszcz, Dr. Emila Warmińskiego 14 — Tel. 1251

Nr. 14 | Bydgoszcz, dnia 7 kwietnia 1937 r. | **Rok 86.**

Wyciągnij rękę do głodnego współbrata! Złóż ofiarę na pomoc Zimową dla bezrobotnych.

Ofiary pieniężne uprasza się wpłacać w Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu bydgoskiego w Bydgoszczy, nr. konta w P. K. O. 202675, a naturalia uprasza się składać w Miejscowych Komitetach Gminnych.

44

Urząd Wojewódzki Pomorski urządza kurs obrony przeciwlotniczo-gazowej weterynaryjnej dla lekarzy wet. w dniach od 12—16 kwietnia br. W ostatnim dniu kursu odbędzie się egzamin pisemny i ustny.

W myśl polecenia Głównego Inspektora Wet. Urząd Wojewódzki Pomorski podaje powyższe do wiadomości z tym, aby lekarze wet. z innych województw mogli również w miarę potrzeby z tego kursu korzystać. Początek kursu poniedziałek 12. 4. 1937 r. o godz. 9 sala posiedzeń Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu.

Toruń, dnia 17 marca 1937 r.

Za Wojewodę:
(—) Inż. P. Wiśniewski
w. z. Naczelnika Wydziału Roln. i Ref. Roln.

Nr. RW. 30/2.

45
Komunikat.

Urząd Wojewódzki Poznański podaje do publicznej wiadomości, że dla udogodnienia zainteresowanym rejestracji pojazdów mechanicznych przeprowadzać będzie w niżej wyszczególnionych miejscowościach i terminach badania techniczne pojazdów mechanicznych.

1. **w Poznaniu** na Placu Kolegiackim (dawniej Nowy Rynek)
   w każdy wtorek i czwartek od godz. 12,00 do 14,00
2. **w Bydgoszczy** przed Starostwem Powiatowym
   dnia 6-go kwietnia 1937 r.
   dnia 9-go czerwca 1937 r.
   dnia 18 go sierpnia 1937 r.
   dnia 6-go października 1937 r.
   dnia 3-go grudnia 1937 r.
   w godz. od 9,00 do 12,00.
3. **w Inowrocławiu** przed Starostwem Powiatowym
   dnia 7-go kwietnia 1937 r.
   dnia 11-go czerwca 1937 r.
   dnia 20-go sierpnia 1937 r.
   dnia 8-go października 1937 r.
   dnia 10-go grudnia 1937 r.
   w godz. od 9,00 do 12,00.
4. **w Lesznie** przed Starostwem Powiatowym
   dnia 14-go maja 1937 r.
   dnia 7-go lipca 1937 r.
   dnia 8-go września 1937 r.
   dnia 5-go listopada 1937 r.
   w godz. od 10,00 do 12,00.

5. **w Ostrowie** przed Gazownią Miejską
dnia 11-go maja 1937 r.
dnia 2-go lipca 1937 r.
dnia 3-go września 1937 r.
dnia 3-go listopada 1937 r.
w godz. od 9,00 do 12,00.

W wyżej podanych terminach i miejscowościach będą, przeprowadzane również okresowe badania wszystkich państwowych pojazdów mechanicznych.

Zgłoszenia do rejestracji i badania technicznego należy kierować do Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego, Wydział Komunikacyjno-Budowlany najpóźniej siedem dni przed terminem, w wypadkach wyjątkowych na miejscu w dni badania urzędnikowi technicznemu Urzędu Wojewódzkiego.

Ponadto Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości zainteresowanych, że przy rejestracji pojazdów mechanicznych będą przyjmowane kwity wagi tylko następujących instytucyj i firm:

Firmy C. Hartwig S. A. w Poznaniu i Bydgoszczy
Gazowni Miejskiej w Bydgoszczy
Gazowni Miejskiej w Gnieźnie
Gazowni Miejskiej w Inowrocławiu
Gazowni Miejskiej w Lesznie
Gazowni Miejskiej w Ostrowie.

Poznań, dnia 24 marca 1937 r.

Za Wojewodę:
(—) Inż. B. Zakrzewski, naczelnik Wydziału.

46

Zarządzenie
Starosty Powiatowego Bydgoskiego
z dnia 31 marca 1937 r.
w sprawie zwalczania wścieklizny psów.

Z powodu stwierdzenia wścieklizny u psa w Brzozie, na podstawie art. 26 i 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. 8. 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. nr. 77. poz. 673) zmienionego ustawą z dnia 25. 2. 1932 r. (Dz. U. R. P. nr. 26, poz. 229) i w myśl § 327—329 rozporządzenia wykonawczego Ministra Rolnictwa z dnia 9. 1. 1928 r. (Dz. U. R. P. nr. 19, poz. 167) zmienionego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 15. 11. 1932 r. (Dz. U. R. P. nr. 7, poz. 34) i z dnia 14. 6. 1933 r. (Dz. U. R. P. nr. 56, poz. 435) zarządzam co następuje:

§ 1.

Ustanawiam okręg zagrożony wścieklizną obejmujący miejscowości: 1. gromada Brzoza, 2. Stryszek, 3. Górki, 4. Przyłęki.

§ 2.

Wszystkie psy na terenie okręgu zagrożonego, muszą być dniem i nocą trzymane na uwięzi, o ile nie są tak pomieszczone w lokalu lub w zagrodzie, że nie mogą wydostać się na zewnątrz. Psy prowadzone należy trzymać na smyczy i zaopatrzyć je w trwałe i gęste kagańce, wykluczające możliwość kąsania. Zakazuję również swobodnego wypuszczania kotów.

§ 3

Przepisy § 2 mają zastosowanie również do psów przeprowadzanych, przewożonych, przenoszonych przez obszar zagrożony.

§ 4.

Psy myśliwskie, policyjne i owczarskie mogą być używane do pracy bez smyczy i kagańca, tylko w czasie pełnienia przez nie swych funkcyj przeznaczenia.

§ 5.

Wyprowadzanie (wywożenie) psów i kotów z okręgu zagrożonego bez mego zezwolenia jest wzbronione. Zakaz ten nie dotyczy psów policyjnych i myśliwskich w wypadkach, gdy chodzi o ich chwilowy pobyt poza obszarem zagrożonym.

§ 6.

Psy i koty, co do których nie zastosowano przepisów § 2 niniejszego zarządzenia, będą zabite.

§ 7.

O wszelkich podejrzanych objawach chorobowych u psów i kotów, należy bezzwłocznie zgłosić w Sołectwie, Zarządzie Gminnym, Posterunku P. P. lub Starostwie.

§ 8

Przekroczenia postanowień niniejszego zarządzenia będą karane na zasadzie rozdziału 7 przytoczonego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu chorób zaraźliwych.

§ 9.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 31 marca 1937 r. i obowiązuje aż do odwołania.

Bydgoszcz, dnia 31 marca 1937 r.

Starosta Powiatowy
w z. (—) Mgr. Robakowski, wicestarosta.

Nr. W. o./3/37.

47
Licencja buhajów.

Na podstawie art. 6—11, 12 pkt. 1 oraz ustępu ostatniego tego artykułu ustawy z dnia 5 marca 1934 r., o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. nr. 40, poz. 349 z dnia 15 maja 1934 r.) wyznaczyłem w porozumieniu z Wielkopolską Izbą Rolniczą w Poznaniu przegląd buhajów w powiecie, w dniach 14, 15, 16 i 17 kwietnia br.

Poniżej podaję miejsca spędu dla poszczególnych gmin:

Dnia	Godz.	Gmina	Miejsce spędu	Doprowadzają gromady
14. IV. 37.	9,00	Osielsko	Fordon przed kuźnią	Fordon miasto, Pałcz, Mariampol, Zofin, Jarużyn, Łosk oń i Miedzyn.
„	9,45	Dobrcz	Strzelce Dolne przed kuźnią	Aleksandrowo, Strzelce Dolne, Zławieś, byłe majętności Gądecz i Strzelce Górne.
„	10,40	„	Trzeciewiec przed oberżą	Borówno, Trzeciewiec, Włóki i byłe majętności Kusowo i Trzęsacz.
„	11,20	Osielsko	Osielsko przed oberżą	Czarnówczyn, Czarnówka, Grochol, Niemcz, Niwy, Osielsko, Smukała i byłe majętności Myślęcinek, Zamczysko i Wilcze.
„	12,20	„	Żołędowo przed kuźnią	Borzenkowo, Maksymilianowo, Nekla i byłe majętności Augustowo, Łącznica, Żołędowo i Żołędowo Nadleśnictwo.
„	13,00	Dobrcz	Kotomierz przy rampie kolejowej	Dobrcz, Magdalenka, Mirowice, Zalesie i byłe majętności Kotomierz, Nieciszewo, Pauliny, Pyszczyn, Sienno i Trzebień.
„	14,00	Koronowo	Wudzyn przed oberżą Drewkiego	Wudzyn, Stronno i Wudzynek.
„	15,00	„	Koronowo na targowisku	Koronowo miasto, Cierplewo, Sokole-Kuźnica, Glinki, Okole, Samociążek, Bytkowice, Starydwór, Różanna i Stronno Nadleśnictwo i była majętność Stopka.
15. IV. 37	9,20	„	Nowydwór przed kuźnią	Nowydwór, Skarbiewo i Buszkowo.
„	9,45	Mąkowarsko	Lucim przy szosie	Lucim i Wilcze.
„	10,20	„	Mąkowarsko przed oberżą	Mąkowarsko i Łakomowo.
„	11,50	„	Dziedno przed kuźnią	Dziedno i Dziedzinek.
„	12,20	„	Sitowiec przy szosie gosp. Sobieszczyka	Sitowiec, Osiek i Huta.
„	13,20	Wierzchucin Królewski	Wierzchucin Król. przed kuźnią	Krapiewo, Łąsko Małe, Łąsko Wielkie, Lukowiec, Murucin, Popielewo, Byszewo, Wierzchucin Król., Wiskitno i byłe majętności Krąpiewo i Słupowo.

Dnia	Godz.	Gmina	Miejsce spędu	Doprowadzają gromady
15. IV. 37.	14,20	Koronowo	Więzowno przed kuźnią	Salno i Więzowno.
„	15,20	Wtelno	Wtelno przed kuźnią	Gogolin, Gogolinek, Witoldowo, Wtelno i Gościeradz.
„	16,20	„	Tryszczyn	Tryszczyn, Szczutki i Opławiec.
16. IV. 37.	9,00	Dąbrówka Nowa	Osowagóra przed kuźnią	Osowagóra i Pawłówek.
„	9,20	„	Osowiec przy drodze Dirlama	Osowiec.
„	9,50	„	Wojnowo przed oberżą	Dąbrówka Nowa, Mochle, Sicienko i byłe majętności Wojnowo i Trzciniec.
„	10,30	Wtelno	Trzemiętowo przed oberżą	Trzemiętowo, Trzemiętówko, Nowaczkowo, Wierzchucinek i Wierzchucice.
„	11,30	Dąbrówka Nowa	Kruszyn przed oberżą	Kruszyn, Kruszyniec, Zielonczyn i Strzelewo.
„	12,40	Ślesin	Ślesin przed oberżą	Ślesin, Samsieczno, Ugoda, Sitno Zawada i byłe majętności Gumnowice, Minikowo, Samsieczno, Teresin, Michalin, Kasprowo, Gonczarzewo, Samsieczynek, Ślesin, Gabrielin i Kazin.
„	13,40	„	Gorzeń przed kuźnią	Gorzeń, Występ i Potulice.
„	14,20	Bydgoszcz	Łochowo przed kuźnią	Drzewce, Łochowo, Łochowice i Murowaniec.
„	15,10	„	Prądy przed oberżą	Lisiogon i Prądy.
17. IV. 37.	9,00	„	Białebłota przed oberżą	Białebłota, Ciele, Kruszyn Kraiński, Lipniki i Prądki.
„	10,20	„	Brzoza przed oberżą	Brzoza, Piecki, Przyłęki, Zielonka i Bydgoszcz Nadleśnictwo.
„	11,00	Solec Kuj.	Nowawieś Wielka przed oberżą	Chrośna, Dąbrowy Małe, Dąbrowy Wielkie, Dobromierz, Leszyce, Łażyn, Nowawieś Wielka, Nowawioska i Leszyce Nadleśnictwo.
„	12,40	„	Solec Kujawski na targowisku	Solec Kujawski miasto, Rudy i Solec Nadleśnictwo.
„	13,10	„	Przyłubie przed oberżą	Kabat i Przyłubie.
„	13,50	„	Makowiska	Makowiska, Otorowo, Siedmiogóry i Wypaleniska.
„	14,20	„	Łęgnowo	Łęgnowo, Plątnowice, Plątnowo i Bartodzieje Nadleśnictwo.

Właściciele rozpłodników obowiązani są zgłaszać do Zarządu gminy oraz doprowadzić przed komisję kwalifikacyjną wszystkie buhaje po ukończeniu 10 miesięcy życia w czasie i miejscu wyznaczonym niniejszym obwieszczeniem. Obowiązek doprowadzenia rozpłodników przed Komisję kwalifikacyjną nie dotyczy rozpłodników zapisanych do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, jeżeli rozpłodniki te używane są do pokrywania wyłącznie krów własnych. Natomiast doprowadzone być muszą przed Komisję Kwalifikacyjną również buhaje zapisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, które używane są do pokrywania krów cudzych oraz służby folwarczej, jak i wszystkie buhaje stacyjne, tj. buhaje zakupione przy pomocy Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Wydziału Powiatowego. Właściciele stadników stacyjnych winni przedłożyć Komisji Kwalifikacyjnej „bloczek stanowień" i rodowód buhaja. Doprowadzone buhaje winny być czysto utrzymane, wywerkowane, posiadać kółko w nosie i być doprowadzone na drążku. Właściciele buhajów zalicencjonowanych muszą na miejscu zakupić bloczek stanowień.

Komisja Kwalifikacyjna uznaje jako odpowiednie do hodowli te z pośród doprowadzonych rozpłodników, które należą do rasy przewidzianej ustawą oraz odpowiadają wymaganiom, ustalonym przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Komisja będzie wydawać na miejscu bezpłatne świadectwa uznania właścicielom wybranych rozpłodników.

Do orzeczenia Komisji Kwalifikacyjnej służy właścicielowi rozpłodnika odwołanie do właściwej Komisji Kwalifikacyjnej odwoławczej w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu ogłoszenia orzeczenia.

Równocześnie zaznaczam, że grzywną do 20 zł karany będzie:

1. kto nie zgłasza zarządowi gminy rozpłodnika lub nie doprowadza go przed Komisję Kwalifikacyjną,
2. kto dopuszcza do powstania warunków przy których jest możliwe pokrycie nieuznanym rozpłodnikiem cudzej krowy. Grzywną do 300 zł karany będzie, kto pokrywa rozpłodnikiem nieuznanym cudzą krowę. W razie wydania orzeczenia karnego powiatowa władza administracji ogólnej może zarządzić wytrzebienie rozpłodnika na koszt i ryzyko właściciela.

Panów Burmistrzów, Wójtów i Sołtysów wzywam do podania powyższego do powszechnej wiadomości sposobem w danej miejscowości praktykowanym oraz dopilnowania, by wszystkie buhaje na terenie gminy były przez właścicieli do przeglądu na oznaczony dzień i godzinę doprowadzone do wyznaczonej miejscowości w wyżej wymienionym terminie.

Bydgoszcz, dnia 21 marca 1937 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
(—) Suski, starosta powiatowy.

Nr. Rol. 13/1/37.

48

Kurs położnych
w Zakładzie Położniczo-Ginekologicznym Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Podaję do wiadomości, że kurs położniczy w Szkole Położnych, przy Zakładzie Położniczo-Ginekologicznym Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu rozpocznie się w dniu 1 października 1937 r. i skończy się z dniem 30 września 1939 r.

Warunki przyjęcia na wymieniony kurs są następujące:

Przyjmuje się tylko osoby z ukończonym 18-tym, a nie przekroczonym 35-tym rokiem życia.

Kandydatki muszą się wykazać nieposzlakowaną opinią, w szczególności, że nieślubnie nie rodziły, dobrymi warunkami fizycznymi, które zapewniałyby w przyszłości zadowalniające wykonywanie odpowiedzialnej pracy położniczej.

Opłaty za naukę, mieszkanie i całkowite utrzymanie w Zakładzie Położniczo-Ginekologicznym przez **2-letni** czas trwania kursu wynoszą:

a) dla uczennic — kandydatek na położne obwodowe z Województwa Poznańskiego 600,— zł;
b) dla kandydatek kształcących się na własny koszt oraz dla kandydatek, pochodzących z poza Województwa Poznańskiego 1680.— zł na osobę, płatnych w ratach miesięcznych z góry (czyli po 70 zł miesięcznie).

Wyjaśniam, że zasadnicza opłata kursu położniczego wynosi 1680.— zł.

Do uczennic wymienionych pod a) dopłaca Poznański Samorząd Wojewódzki $^2/_3$ obowiązujących kosztów kursu.

Ilość budżetowo przewidzianych miejsc dla uczennic na położne wynosi 15 osób, jest zatem ściśle ograniczona.

Obowiązujące podczas kursu opłaty płatne są z góry w ratach miesięcznych. Kandy-

datki muszą posiadać odpowiednie fundusze, gdyż w czasie trwania kursu nie udzieli się żadnych zniżek, prolongat itd.

Przyjęte kandydatki przynoszą do Zakładu Położniczo-Ginekologicznego na czas odbycia kursu własną pościel, bieliznę i naczynia do jedzenia.

Wnioski o przyjęcie przyjmuje Wydział Powiatowy.

Kandydatki powinny dołączyć do wniosku:

1. własnoręcznie napisany życiorys,
2. metrykę urodzenia lub świadectwo chrztu,
3. świadectwo powtórnego szczepienia ospy,
4. poświadczenie lekarza powiatowego,
5. świadectwo moralności, wystawione przez miejscową władzę policyjną, stwierdzające, że kandydatka nieślubnie nie rodziła,
6. świadectwo szkolne ukończonej conajmniej szkoły powszechnej.

Jako ostateczny termin nadesłania wniosków do Wydziału Powiatowego wyznaczam dzień 30. 4. 1937 r.

Egzamin wstępny dla kandydatek z Województwa Poznańskiego i innych województw z wyjątkiem Województwa Pomorskiego odbędzie się w Zakładzie Położniczo-Ginekologicznym w Poznaniu, ul. Polna 17, w dniu 17. 6. 1937 r. o godz. 9-tej.

Bydgoszcz, dnia 31 marca 1937 r.

Za Przewodniczącego Wydziału Powiatowego
(—) Dr. Szerzeniewski, lekarz Rady Powiat.
Nr. Zdr. 10-12/37.

Podziękowanie.

Urządzona w dniu 21 marca 1937 r. wenta na budowę kościoła w Brzozie doznała bardzo życzliwego poparcia ze strony całego społeczeństwa. Dzięki niezwykłej ofiarności zebrano dużą ilość bardzo cennych fantów, co wywołało szczególne zainteresowanie się tą imprezą. Dzięki tej pomocy i ofiarności wynik wenty wypadł niezwykle pomyślnie.

To też Komitet poczuwa się do miłego obowiązku wyrażenia publicznie swego najserdeczniejszego i najgorętszego podziękowania wszystkim tym, którzy przyczynili się do urządzenia wenty.

W szczególności pragnie Komitet jak najserdeczniej podziękować wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom za poparcie finansowe oraz piękne i cenne fanty, ofiarowane tak przez Szan. kupiectwo, różne firmy, zawody, instytucje oraz organizacje, oraz Szan. Obywatelstwa miasta i powiatu bydgoskiego, ponadto Przewielebnemu Duchowieństwu oraz Pp. Przewodniczącym i Członkiniom organizacyj społecznych za czynną i daleko idącą pomoc w zorganizowaniu wenty, Szan. Prasie za bardzo życzliwe i bezinteresowne poparcie, p. Cymmerowi (Pod Lwem) za bezinteresowne wypożyczenie sali wraz z oświetleniem oraz wszystkim niewymienionym, którzy zamierzenia Komitetu czynnie poparli.

Bydgoszcz, dnia 6 kwietnia 1937 r.

Przewodnicząca Komitetu Wentowego:
(—) H. Suska.

Komitet Budowy Kościoła:
(—) W. Czaczka, przewodniczący.
(—) J. Cichowlas, sekretarz.
(—) Fl. Jankowski, skarbnik.

Drukiem i nakładem Drukarni dla Handlu i Przemysłu Bydgoszcz, ulica Dr. Emila Warmińskiego 14.
Odpowiedzialny za dział urzędowy: asesor Wydziału Powiatowego J. Cichowlas, Bydgoszcz.
Za dział nieurzędowy odpowiedzialny A. Mamach w Bydgoszczy.